

Seat No. : _____

AF-122

April-2015

B.Ed., Sem.-II

B-509 : Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ સંખ્યા પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (a) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો 750 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **10**
(1) સ્થળાંતરના વિવિધ પ્રકારો અને અસરો ચર્ચો.
(2) બેરોજગારીના વિવિધ પ્રકારો અને ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
- (b) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **4**
(1) સાપેક્ષ – નિરપેક્ષ ગરીબીની ચર્ચા કરો.
(2) ખાધવાળું અંદાજપત્ર કોને કહેવાય ? તેમાં કઈ કઈ ખાધનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે ?
(3) ભારતમાં સ્ત્રી-પુરૂષ પ્રમાણની ચર્ચા કરો.
2. (a) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના 100 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **6**
(1) અર્થશાસ્ત્રનું પાઠ્ય-પુસ્તક પસંદ કરતી વખતે તમે કયા કયા મુદ્દા ધ્યાનમાં રાખશો ?
(2) નિદાનાત્મક કાર્ય અને ઉપચારાત્મક કાર્ય વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
(3) તમારા વિસ્તારમાં આવેલી 'ડેરી'ની મુલાકાત કેવી રીતે કરશો ?
- (b) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **8**
(1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ એટલે શું ? પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના સોપાનો ઉદાહરણસહ સમજાવો.
(2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષકની પસંદગી માટે શૈક્ષણિક યોગ્યતા, ગુણો અને કૌશલ્યોની ચર્ચા કરો.
3. (a) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો 750 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **10**
(1) ઉચ્ચતર માધ્યમિક કક્ષાએ અર્થશાસ્ત્રનો ગણિતશાસ્ત્ર અને વાણિજ્ય સાથે તમે કેવી રીતે અનુબંધ સાધશો તેની સદૃષ્ટાંત ચર્ચા કરો.
(2) મૂલ્ય એટલે શું ? અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણના વિવિધ મૂલ્યો સમજાવો.
- (b) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો 125 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **4**
(1) અનુબંધ એટલે શું ? અનુબંધનું મહત્ત્વ જણાવો.
(2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં મૂલ્ય શિક્ષણનું મહત્ત્વ જણાવો.
(3) અનુબંધના વિવિધ પ્રકારો સમજાવો.

4. (a) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના **100** શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **6**
- (1) અર્થશાસ્ત્ર ખંડનું મહત્ત્વ જણાવો.
  - (2) ધો.12 ના અર્થશાસ્ત્રના પાઠ્યપુસ્તક પર આધારિત કોઈ એક એકમ પર બે પ્રકારની અનાત્મલક્ષી કસોટીની રચના કરો.
  - (3) અર્થશાસ્ત્ર મંડળના હેતુઓ જણાવો.
- (b) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો **500** શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : **8**
- (1) અર્થશાસ્ત્ર મંડળની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
  - (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ઉપયોગી દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સાધનો અને તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક શબ્દ/વાક્યમાં ઉત્તર લખો : **14**
- (1) 'સીમાંત બેકાર' એટલે શું ?
  - (2) કો-ઓપરેટીવ બેંકના બે નામ જણાવો.
  - (3) વૈજ્ઞાનિક વલણ ખિલવતી બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
  - (4) શાળા મકાનમાં અર્થશાસ્ત્ર ખંડનું સ્થાન જણાવો.
  - (5) TRYSEM નું પુરૂ નામ લખો.
  - (6) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ એવું નામ કોણે આપ્યું ?
  - (7) અર્થશાસ્ત્રનો અનુબંધ પ્રસ્થાપિત કરી શકાય તેવા શાળેય વિષયો જણાવો.
  - (8) પ્રાર્થના સભામાં અર્થશાસ્ત્ર મંડળની કઈ પ્રવૃત્તિઓ રજૂ કરી શકાય ?
  - (9) વિનિમય દર એટલે શું ?
  - (10) પર્યાવરણીય નીતના ઘટકો જણાવો.
  - (11) અર્થશાસ્ત્રના પાઠ્યપુસ્તકના બે આંતરિક લક્ષણો જણાવો.
  - (12) અર્થશાસ્ત્રના સમાજવિદ્યા સાથેના અનુબંધના બે ઉદાહરણ આપો.
  - (13) અર્થશાસ્ત્રમાં ક્ષેત્રકાર્ય માટેના રૂબરૂ મુલાકાતના સ્થળો જણાવો.
  - (14) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ઉપયોગી સામાયિકના નામ લખો.

Seat No. : _____

AF-122

April-2015

B.Ed., Sem.-II

B-509 : Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) **All** questions are compulsory.

(2) Options are internal.

(3) Figures to the right side indicate full marks of questions.

1. (a) Answer any **one** of the following questions in about **750** words : **10**
(1) Discuss the different types of migration and its effects.
(2) Discuss the different types of unemployment and its remedies.
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **125** words : **4**
(1) Discuss the relative-absolute poverty.
(2) What is deficit budget ? Which kinds of deficit are shown in deficit budget ?
(3) Explain the male-female ratio in India.
2. (a) Answer any **two** of the following questions in about **100** words : **6**
(1) Which points would you bear in mind while selecting a text-book of economics ?
(2) Explain the difference between diagnosis work and remedial work.
(3) How will you visit a dairy in your area ?
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **500** words : **8**
(1) What is project method ? Explain the steps of it with illustrations.
(2) Discuss qualification, qualities and skills for selection of Economics teacher.
3. (a) Answer any **one** of the following questions in about **750** words : **10**
(1) Explain with illustrations how you will correlate economics with Mathematics and Commerce while teaching higher secondary level.
(2) What is Value ? Explain the different values of Teaching Economics.
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **125** words : **4**
(1) What is correlation ? State importance of correlation.
(2) State the importance of value teaching in teaching economics.
(3) Explain the different types of correlation.

4. (a) Answer any **two** of the following questions in about **100** words : **6**
- (1) State the importance of Economics room.
  - (2) Prepare any two objective types test on the unit based on the Economics text-book of Std-12.
  - (3) State the objectives of Economics club.
- (b) Answer any **one** of the following questions in about **500** words : **8**
- (1) Explain the different types activities of Economics club.
  - (2) State the useful audio-visual aids and its importance in teaching Economics.
5. Write answer to the one word/sentence of the following questions : **14**
- (1) What is marginal unemployment ?
  - (2) State the two name of Co-operative Bank.
  - (3) State the two activities to develop scientific attitude.
  - (4) State the place of Economics room in school building.
  - (5) Write full name of TRYSEM.
  - (6) Who gave the name 'Project Method' ?
  - (7) State the school subjects to establish correlation with Economics.
  - (8) Which activities of Economics club will be present in assembly ?
  - (9) What is exchange rate ?
  - (10) State the main components of environmental policy.
  - (11) State the two internal characteristics of economics textbooks.
  - (12) Give the illustrations of Correlation between Economics and Social Studies.
  - (13) State the places of Economics field work for interview.
  - (14) State the two useful magazine in teaching economics.
-